

STANDARDUL NAȚIONAL DE CONTABILITATE 14

Introducere

1. Prezentul standard este elaborat în baza standardului internațional de contabilitate 14 "Prezentarea informațiilor sectoriale", adoptat de Comitetul SIC în anul 1981 și revizuit în anul 1994.

Obiectiv

2. Obiectivul prezentului standard îl constituie asigurarea utilizatorilor de rapoarte financiare cu informații privind volumul activității, aportul la profit și tendințele dezvoltării unor sectoare aparte ale întreprinderii cu mai multe profiluri. Nivelul de rentabilitate, posibilitățile dezvoltării, perspectivele și riscurile viitoare, legate de investiții, pot să varieze în mod esențial în diverse sectoare industriale și geografice. Necesitatea informațiilor sectoriale este condiționată de faptul că utilizatorii nu pot obține asemenea date din informația globală prezentată în rapoartele financiare.

Domeniu de aplicare

3. Prezentul standard se extinde asupra întreprinderilor care desfășoară activitate de întreprinzător și sînt înregistrate în Republica Moldova, hîrțile de valoare ale cărora se vînd liber la bursele de valori, precum și asupra altor agenți economici, inclusiv întreprinderile-fiice, al căror nivel de venituri, beneficiu, active și numărul salariaților sînt destul de semnificative în regiunile, în care aceștia își desfășoară activitatea de producție de bază.

Definiții

4. În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Sector industrial - parte componentă distinctă a întreprinderii, care fabrică anumite tipuri de produse sau prestează anumite servicii, în special, organizațiilor terțe. În calitate de sectoare pot fi întreprinderile-fiice, filialele și alte subdiviziuni structurale cărora le pot fi repartizate de la întreprindere, în ansamblu, active, venituri și cheltuieli.

Sector geografic - parte componentă distinctă a întreprinderii care desfășoară activitate economică într-o singură țară sau în mai multe țări în cadrul unei anumite zone geografice.

Venit sectorial - venit provenit nemijlocit din activitatea sectorului sau o anumită parte din venitul întreprinderii rezultat din operațiile cu terții și cu alte sectoare ale acestei întreprinderi, care poate fi repartizată între sectoare proporțional bazei stabilite.

Cheltuieli sectoriale - cheltuieli direct atribuibile unui sector sau o anumită parte a cheltuielilor întreprinderii care poate fi repartizată între sectoare proporțional bazei stabilite.

Informații financiare privind sectoare

5. Informația sectorială nu prevede tratarea sectoarelor în calitate de întreprinderi independente sau compararea sectoarelor identice ale diverselor întreprinderi din aceeași grupă.

6. Întreprinderea stabilește în mod independent criteriile de determinare a sectoarelor industriale și geografice, de repartizare a veniturilor și cheltuielilor între sectoare. Publicitatea informației privind anumite criterii va permite utilizatorilor de rapoarte financiare să înțeleagă mai bine datele totale privind activitatea întreprinderii cu mai multe profiluri și să evalueze perspectivele de viitor ale acesteia.

Caracteristica și criteriile de determinare

a sectoarelor

7. La determinarea sectoarelor industriale se iau în considerare atît factorii de bază, cît și cei adiționali. Factorii de bază sînt: nivelul de rentabilitate, identitatea și deosebirea dintre tipurile de produse și de activități, disponibilitățile de riscuri și perspectivele de sporire a volumului producției și de extindere a activității, importanța relativă a sferelor de producție și marketing în cadrul întreprinderii ca un tot întreg. Factorii adiționali reprezintă cerințele reglementare (stabilite de legislație) și cele specifice (de exemplu, în sferele bancară și de asigurări). În afară de aceasta, la determinarea sectoarelor industriale este necesar a lua în considerare interdependența activităților desfășurate de întreprindere. În calitate

de sectoare industriale distincte nu pot fi acceptate astfel de activități ale întreprinderii care într-o măsură considerabilă sînt integrate și interdependente. Aceste criterii nu sînt obligatorii la determinarea sectoarelor geografice.

8. Grupele organizatorice, cum sînt subdiviziunile, întreprinderile-fiice sau filialele, create, de obicei, de conducere, corespund deseori unor sectoare distincte ale întreprinderii cu multe profiluri, simplificînd astfel informațiile sectoriale prezentate în rapoartele financiare. Acolo, unde aceste grupuri lipsesc, rapoartele financiare sectoriale vor necesita regruparea datelor privind activitatea întreprinderii.

9. În calitate de criterii la determinarea sectorului geografic se utilizează sediul unității de producție și/sau al piețelor de desfacere a producției. Activitatea economică a întreprinderii pe piața internă se consideră, de obicei, ca un sector geografic distinct.

10. În afară de criteriile specificate în paragrafele 7 și 9 la determinarea sectorului industrial sau geografic este rațional a se ține cont de principiul esențialității, pentru a limita numărul de sectoare pînă la un număr acceptabil. Componenta întreprinderii poate fi considerată sector industrial sau geografic, dacă însumează 10% din încasările consolidate, beneficiul din activitatea economică sau din toate activele, deși asemenea criterii determinate cantitativ nu constituie unicul factor la determinarea sectoarelor.

Prezentarea informațiilor financiare sectoriale

11. Sectoarele industriale și geografice sînt utilizate drept bază pentru prezentarea informației sectoriale privind activitatea economică. Întreprinderea prezintă informații întocmite pe două baze, dacă ambele sînt aplicabile activității de producție a acesteia.

12. Întreprinderea prezintă informații asupra activității sale pe fiecare sector industrial și indică componența fiecărui sector geografic.

13. Informația financiară se prezintă:

a) privind sectoarele industriale - pe grupe de produse și servicii interdependente și/sau pe grupe de beneficiari (clienți);

b) privind sectoarele geografice - la sediul unității de producție și/sau al piețelor de desfacere.

Conținutul informațiilor sectoriale

14. Informația financiară sectorială cuprinde date privind activele, veniturile, cheltuielile și rezultatele financiare ale fiecărui sector.

15. Activele sectorului cuprind toate activele nemateriale și materiale, utilizate în activitatea operațională a acestuia în scopul obținerii unui avantaj (profit) economic. Activele care sînt comune pentru două sau mai multe sectoare se repartizează între acestea proporțional bazei stabilite.

Datoriile nu se contabilizează pe sectoare și nu se repartizează între ele, deoarece acestea sînt atribuibile întreprinderii în ansamblu.

16. Sectoarele obțin venit, de regulă, din operațiile cu terții. În unele cazuri operațiile se pot efectua între sectoare. Venitul din vânzări și alte venituri operaționale între sectoare nu pot fi determinate întotdeauna în baza principiului părților independente. De aceea se recomandă a se indica principiile și metodele de determinare a unor asemenea venituri și prețuri în cazul vânzărilor între sectoare (de exemplu, "valoarea venală", "costul", "prețul de piață diminuat cu un rabat").

Veniturile și cheltuielile întreprinderii în ansamblu se atribuie sectorului:

a) direct, cînd acestea pot fi determinate pentru un sector concret;

b) indirect, cînd acestea nu pot fi determinate în mod direct. În acest caz ele se repartizează pe sectoare proporțional bazei stabilite. Articolele generale, cum sînt cheltuielile generale și de administrație ale întreprinderii-mamă nu se repartizează pe sectoare aparte, ci se reflectă separat în rapoartele financiare consolidate.

17. Rezultatul financiar al sectorului se determină ca diferența dintre venitul și cheltuielile acestuia și, de regulă, reflectă beneficiul (pierderea) din activitatea operațională. În rezultatul sectorial nu se includ:

a) venitul din dobînzii și cheltuielile privind plata dobînzilor, cu

excepția cazurilor în care activitatea sectorului este de natură financiară prin esența sa;

b) impozitul pe venit, cota-parte minoritară, articolele excepționale.

Publicitatea informațiilor

18. Informația financiară privind sectoarele se dezvaluie:

a) în anexele la rapoartele financiare ale întreprinderii sub aspectul diverselor sectoare industriale și geografice, în care aceasta funcționează;

b) în rapoartele financiare consolidate în cazurile în care se prezintă ca rapoarte financiare ale companiei-mamă, precum și ca rapoarte consolidate;

Ț) în rapoartele întreprinderilor-fiice în cazurile în care acestea se publică. Dacă rapoartele financiare ale întreprinderilor-fiice nu se publică, informația sectorială se prezintă în conformitate cu punctele a) și b) ale paragrafului 18.

19. Pe fiecare sector este necesar să se prezinte următoarea informație:

a) descrierea activității fiecărui sector industrial și a componenței fiecărui sector geografic;

b) venitul din vânzări sau alte venituri operaționale cu delimitarea venitului obținut de la terți și de la alte sectoare ale întreprinderii respective;

Ț) rezultatul financiar (profit sau pierdere);

d) activele utilizate ale sectorului, exprimate sau /sub formă bănească sau/ sub formă de dobânzi din activele consolidate;

e) baza politicii intersectoriale a prețurilor;

j) modificările în determinarea sectoarelor și în politica de contabilitate, aplicată la pregătirea informației sectoriale, cauzele acestora și consecințele în expresie valorică.

20. Întreprinderea poate să publice, de asemenea, informații suplimentare referitoare la activitatea sectorului, de exemplu:

- mărimea venitului obținut de fiecare sector din investiții, contabilizat potrivit metodei echivalenței;

- cota-parte minoritară (dobânzile de participare minoritare);

- rezultatul excepțional;

- uzura mijloacelor fixe, epuizarea resurselor naturale care nu pot fi restabilite, amortizarea activelor nemateriale;

- cheltuielile pentru lucrări de cercetare, dezvoltare, experimentare;

- investițiile capitale;

- informațiile de natură nefinanciară (de exemplu, numărul de salariați în fiecare sector).

Coordonarea informațiilor

21. Întreprinderea trebuie să asigure concordanța dintre suma informațiilor proprii fiecărui sector și informația globală prezentată în rapoartele financiare ale întreprinderii în ansamblu. Corectitudinea sumelor totalurilor pe sectoare și informațiilor globale prezentate în rapoartele financiare se constată prin compararea acestora.

Data intrării standardului în vigoare

22. Prezentul standard intră în vigoare la 1 ianuarie 1998.